

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Inhoudelijke Ondersteuning

Den Haag, 10 juli 2006

Aan de leden en de plv. leden van de Vaste Commissie
voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat

OVERZICHT van stemmingen in de Tweede Kamer betreffende wetsvoorstel:

29934 Voorstel van wet van de leden Wolfsen en Luchtenveld tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met de mogelijkheid van een dwangsom bij niet tijdig beslissen door een bestuursorgaan (Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen)

EINDSTEMMING WETSVOORSTEL: het wetsvoorstel is op 7 juli 2006 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

De stemmingen over amendementen en moties vonden plaats op 27 juni 2007.

AANGENOMEN EN OVERGENOMEN AMENDEMENTEN

Considerans

Artikel I, onderdeel B,

Artikel I, onderdeel C,

Artikel I, onderdelen Ca, Cb, Cc

Artikel I, onderdeel D,

Artikel I, onderdeel E,

Artikel IA, Artikel IB, Artikel II, Artikel IIa, Artikel III en Artikel V

12→16 (Fierens en Van Schijndel)

Dit amendement strekt ertoe het wetsvoorstel 30 435 «beroep bij niet-tijdig beslissen» te incorporeren in wetsvoorstel 29 934 «dwangsom bij niet-tijdig beslissen». Beide wetsvoorstellen geven de aanvrager van een beschikking die niet binnen de daarvoor gestelde termijn wordt gegeven een middel om het bestuursorgaan alsnog tot (sneller) beslissen aan te zetten.

Amendementen zijn in de volgorde van stemming – op artikelnummer – weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties.

Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8→ 20. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

Voor zover de onderdelen van wetsvoorstel 30 435 daarbij ongewijzigd konden blijven, worden ze hierna niet meer inhoudelijk toegelicht, daar dat al gebeurd is in de memorie van toelichting bij wetsvoorstel 30 435.

Een belangrijk verschil met wetsvoorstel 30 435 is wel, dat de burger door middel van dit amendement bij de rechter meteen een dwangsom kan krijgen; in wetsvoorstel 30 435 was daarvoor een tweede gang naar de rechter noodzakelijk, hetgeen ons nodeloos omslachtig voorkomt.

Bij aanvaarding van dit amendement zal de burger bij een termijnoverschrijding niet alleen recht hebben op een dwangsom, maar ook de mogelijkheid hebben om beroep in te stellen bij de rechter. Dat is in tenminste drie situaties nuttig:

- als er, nadat de maximale dwangsom van € 1260 is verbeurd, nog steeds geen besluit is;
- als in het concrete geval, gelet op de belangen die op het spel staan, een hogere dwangsom dan € 1260 nodig is;
- als het besluit zo spoedeisend is, dat niet kan worden afgewacht of de dwangsom effectief zal zijn.

Onderdelen II en III

De in onderdeel II voorgestelde wijzigingen zijn grotendeels overgenomen uit wetsvoorstel 30 435. De daarin aanvankelijk voorgestelde twee nieuwe leden van artikel 4:15 (zie onderdeel Bc, onder 2) voorzien in tijdelijke opschorting van de beslistermijn in bepaalde gevallen. Die gevallen komen deels overeen met gevallen waarin in wetsvoorstel 29 934 ook al was voorzien in het daarin voorgestelde artikel 4:17, vijfde lid, maar daar in de vorm van een uitzondering op de verplichting om een dwangsom te betalen. Opschorting is inderdaad zuiverder indien het slechts om een tijdelijke onderbreking van de beslistermijn gaat. De dwangsomverplichting moet daarna immers – zo nodig – alsnog kunnen gaan gelden. Daarom is dit onderdeel van wetsvoorstel 30 435 gehandhaafd, zij het met enkele technische aanpassingen, en is in onderdeel III van het amendement een aanpassing opgenomen van het voorgestelde artikel 4:17, vijfde lid, dat daardoor aanzienlijk eenvoudiger kan worden: als uitzondering op de dwangsomverplichting blijven alleen die gevallen over waarin duidelijk is dat definitief geen dwangsom verschuldigd behoort te zijn.

Een verwijzing naar artikel 4:15 is in artikel 4:17, vijfde lid, daarnaast niet noodzakelijk. Opschorting van de beslistermijn heeft immers tot gevolg dat de termijn even niet meer doorloopt, maar dat die wel weer door gaat lopen zodra de oorzaak van de opschorting niet meer bestaat. Zolang de beslistermijn is opgeschort of nog loopt, kan geen sprake zijn van niet tijdig beslissen en is het bestuursorgaan dus ook niet in gebreke. Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om het eerste lid van artikel 4:17 redactioneel te verbeteren. Tevens is aan artikel 4:15 een vierde lid toegevoegd, dat het bestuursorgaan opdraagt om de burger te informeren als de opschorting eindigt, behoudens in de gevallen waarin de burger daar uit de aard der zaak al van op de hoogte is.

Onderdeel IV

Deze onderdelen zijn grotendeels ongewijzigd overgenomen uit wetsvoorstel 30 435. Ze hangen samen met de nieuwe afdeling 8.2.4A (zie hierna punt V).

Het derde lid van artikel 6:12 bepaalt dat aan het (directe) beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit een ingebrekestelling vooraf dient te gaan. Dit kan dezelfde ingebrekestelling zijn die in de dwangsomregeling is voorzien. Er zijn dus niet twee afzonderlijke ingebrekestellingen nodig.

De wijziging van artikel 7:1, eerste lid, bewerkstelligt dat in de gevallen waarin afdeling 8.2.4a van toepassing is, niet meer eerst bezwaar behoeft te worden ingediend. De ingebrekestelling komt daar in die gevallen als het ware voor in de plaats.

Onderdeel V

Onderdeel D van artikel I van het wetsvoorstel bewerkstelligt dat de dwangsomregeling ook gaat gelden bij niet tijdig beslissen op bezwaar.

Voorgesteld wordt daaraan toe te voegen dat ook artikel 4:14, eerste lid, tevens geldt voor beslissingen op bezwaar. Dit is ontleend aan wetsvoorstel 30 435. Gevolg is dat de plicht van een bestuursorgaan om mee te delen dat het de wettelijke termijn niet haalt en daarbij een nieuwe termijn te noemen, voortaan ook geldt voor beslissingen op bezwaar.

Daarnaast wordt voorgesteld de nieuwe opschortingsgronden van artikel 4:15 eveneens van toepassing te verklaren in de bezwaarfase. Identieke wijzigingen zijn voorgesteld voor het administratief beroep.

Onderdeel VI

Het nieuwe onderdeel F hangt samen met het bovenstaande. Nu administratief beroep gelijk behandeld wordt aan bezwaar, hoort daar ook een pendant van het in het wetsvoorstel voor de bezwaarfase voorgestelde artikel 7:14a bij.

Het nieuwe onderdeel G bevat de kern van wetsvoorstel 30 435.

In het tweede lid van artikel 8:55a wordt een link gelegd tussen de afdeling 8.2.4a – beroep bij niet tijdig beslissen – en de in het wetsvoorstel opgenomen nieuwe paragraaf 4.1.3.2 – dwangsom bij niet tijdig beslissen:

als de dwangsomregeling van toepassing is, dan is de nieuwe beroepsregeling dat ook. Vanaf het tijdstip dat de dwangsomregeling niet meer facultatief is, is de beroepsregeling dat dus ook niet meer. In de daaraan voorafgaande «aanlooperperiode» kunnen beide regelingen van toepassing worden op de manier die in het wetsvoorstel in het voorgestelde artikel 4:16 is voorzien: bij wettelijk voorschrift of bij besluit van het bestuursorgaan.

In wetsvoorstel 30 435 was daarnaast voorgesteld om de nieuwe beroepsregeling onmiddellijk van toepassing te laten zijn op situaties van zogenaamd «dubbel verzaken»: een bestuursorgaan is niet alleen te laat, maar verzuimt bovendien de in dat geval wettelijk voorgeschreven mededeling te doen. Dit is in het amendement overgenomen (artikel 8:55a, eerste lid). In die situaties wordt de nieuwe beroepsregeling dus gelijk van toepassing, ook als er (nog) niet is voorzien in een dwangsomregeling.

Nieuw in het amendement is het voorgestelde artikel 8:55c. Dit bepaalt dat, indien beroep wegens niet tijdig beslissen is ingesteld, de rechter meteen ook een eventueel geschil over de hoogte van de ingevolge artikel 4:17 verbeurde dwangsom kan beslissen.

Onderdeel VII

De in dit onderdeel voorgestelde wijziging van de Beroepswet is ongewijzigd overgenomen uit wetsvoorstel 30 435. Zij bewerkstelligt dat in de gevallen waarin hoger beroep schorsende werking heeft, dit niet geldt als de uitspraak van de eerste rechter betrekking heeft op niet tijdig beslissen.

Inmiddels kennen wij ook in het belastingrecht hoger beroep met schorsende werking.

Daarom is daarvoor een vergelijkbare voorziening getroffen.

Onderdelen VIII en IX

Als na de aanlooperperiode artikel 4:16 vervalt, kan tegelijk ook het aan wetsvoorstel 30 435 ontleende artikel 8:55a vervallen en zijn tevens enige technische wijzigingen in andere bepalingen nodig (zie ook de toelichting op onderdeel V van het amendement). In verband daarmee is artikel II van het wetsvoorstel gesplitst in twee artikelen.

Onderdeel X

Het overgangsrecht is aangevuld zodat het tevens ziet op de overgang naar de nieuwe beroepsregeling.

Indien dit amendement wordt aangenomen wordt het opschrift vervangen door: Aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met doeltreffendere rechtsmiddelen tegen niet tijdig beslissen door bestuursorganen (Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen).

Aangenomen. Tegen: GroenLinks

Artikel I, onderdeel C,

10 (Van der Staaij)

Dit amendement regelt dat instemming met uitstel van de beslistermijn door de belanghebbende schriftelijk dient te geschieden. Hierdoor worden interpretatieverschillen ten aanzien van het al of niet instemmen met uitstel van de beslistermijn zoveel mogelijk voorkomen.

Aangenomen. Voor: GroenLinks, PvdA, Groep Wilders, VVD, SGP, ChristenUnie, LPF en Groep Nawijn

Artikel II en Artikel IIa

14 (Fierens)

Dit amendement beoogt de in het wetsvoorstel voorziene overgangperiode van vijf jaar te bekorten. Het probleem van niet-tijdig beslissen is reeds sedert vele jaren bekend. Onder andere de jaarverslagen van de Nationale Ombudsman of rapportages van de Algemene Rekenkamer maken al jaren gewag van dit probleem en zetten daarbij bestuursorganen aan tot het verbeteren van de organisatie. Dat dit desondanks, ook blijkens het recente jaarverslag van de Nationale Ombudsman, nog steeds niet is gebeurd, maakt duidelijk dat sommige bestuursorganen het probleem van niet-tijdig beslissen onvoldoende serieus hebben genomen. Deze bestuursorganen zouden niet nog een periode van vijf jaar moeten krijgen om de gewenste maatregelen te nemen. Een periode tot 1 januari 2009 volstaat daartoe. Omdat bij deze kortere overgangperiode geen behoefte meer bestaat aan een tussentijdse evaluatie van de toepassing van de dwangsomregeling, kan die evaluatieverplichting komen te vervallen.

Dit amendement komt in plaats van amendement nr. 13 in stemming, indien amendement nr. 12 wordt aangenomen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, Groep Wilders, D66, VVD, CDA, LPF en Groep Nawijn

VERWORPEN, INGETROKKEN EN/OF VERVALLEN AMENDEMENTEN

Artikel II

13 (Fierens)

Dit amendement beoogt de in het wetsvoorstel voorziene overgangperiode van vijf jaar te bekorten. Het probleem van niet-tijdig beslissen is reeds sedert vele jaren bekend. Onder andere de jaarverslagen van de Nationale Ombudsman of rapportages van de Algemene Rekenkamer maken al jaren gewag van dit probleem en zetten daarbij bestuursorganen aan tot het verbeteren van de organisatie. Dat dit desondanks, ook blijkens het recente jaarverslag van de Nationale Ombudsman, nog steeds niet is gebeurd, maakt duidelijk dat sommige bestuursorganen het probleem van niet-tijdig beslissen onvoldoende serieus hebben genomen. Deze bestuursorganen zouden niet nog een periode van vijf jaar moeten krijgen om de gewenste maatregelen te nemen. Een periode tot 1 januari 2009 volstaat daartoe. Omdat bij deze kortere overgangperiode geen behoefte meer bestaat aan een tussentijdse evaluatie van de toepassing van de dwangsomregeling, kan die evaluatieverplichting komen te vervallen.

Vervallen i.v.m. het aannemen van amendement 16

Artikel IIB

11→20→22 (Van Schijndel)

De nadere wijziging is een gevolg van de nota van wijziging (29934 nr. 21).

Dit amendement strekt er toe de Vreemdelingenwet 2000 alsmede het Soeverein Besluit d.d. 12 december 1813 (hierna tezamen: de Vreemdelingenwet) uit te zonderen van de werking van de dwangsomregeling. Daarvoor bestaan redelijke en objectieve gronden, gelegen in de aard van de beschikkingen op het gebied van het vreemdelingenrecht, de omstandigheden waaronder deze worden genomen, en de wettelijke systematiek.

Wat betreft beschikkingen op aanvragen van visa, waaronder begrepen machtigingen tot voorlopig verblijf, geldt dat de aanvragers in het buitenland verblijven en meestal in landen waar de levensstandaard lager ligt dan in Nederland. In sommige van die landen is € 20 per dag al een zodanig hoog bedrag, dat daarvan een prikkel tot oneigenlijk gebruik van de regeling zou uitgaan.

Bij asielaanvragen bestaat de vrees dat de dwangsomregeling een ongewenste aanzuigende werking zal hebben, mede omdat een dergelijke regeling in de ons omringende Europese landen niet bestaat. De regeling stelt immers een financieel voordeel in het vooruitzicht.

Aanvragen die nu in andere EU-landen worden gedaan, zouden voor een deel naar Nederland kunnen verschuiven. Het behoeft geen betoog dat dit ongewenst is.

Aanvragen voor visa, machtigingen voor voorlopig verblijf en asielaanvragen vormen samen de overgrote meerderheid van de aanvragen die op grond van de Vreemdelingenwet moeten worden behandeld. In dat kader is van belang dat het uit oogpunt van zowel gelijke behandeling als wettelijke systematiek niet wenselijk is nader onderscheid te maken tussen groepen aanvragers van (verblijfs-)aanvragen op grond van de Vreemdelingenwet (bijv. in verband met gezinshereniging of arbeidsmigratie). Gelet op het vorenstaande is het gerechtvaardigd de Vreemdelingenwet van de dwangsomregeling uit te zonderen.

Verworpen. Voor: VVD (met uitzondering van het lid Luchtenveld), Groep Wilders, LPF en Groep Nawijn

MOTIES

17 (Dittrich) over periodieke bekendmaking van dwangsommen die overheidsorganen hebben moet betalen wegens niet of niet tijdig beslissen

Met algemene stemmen aangenomen

18→23 (Dittrich c.s.) over de wenselijkheid dat overheidsorganisaties als IND en UWV de dwangsomregeling op zichzelf van toepassing verklaren

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie en SGP